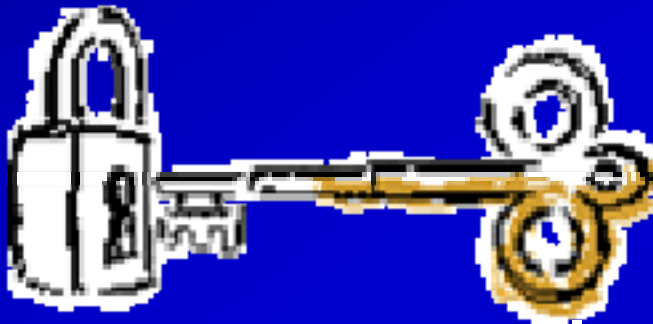

Súlyos Asthma bronchiale, KALB és tüdő embólia intenzív ellátása

Dr. Nagy Géza

Semmelweis Kórház - Miskolc

A megoldandó feladat

Az aneszteziológiában:

perioperatív
menedzsment

Az intenzív terápiában:

Az akut roham

Az érték:

A gyakorlat és
tapasztalat

Van bőven tanulni való

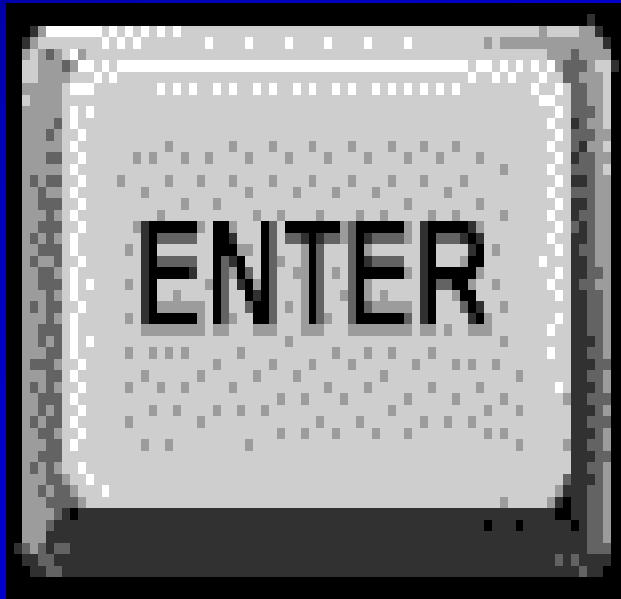
Semmelweis KAIBO
esetek:

- Szent Ferenc Szakkórház (ma már TVK miatt nem)
- OMSZ

Gyakorlat és tapasztalat

Asthma Bronchiale KALB

továbbiakban AB, KALB

Definíció - leírás

Aneszteziológiai
feladatok

Az intenzív terápia:

Akut fázis kezelése

Adatok - Források

- WFA, ESA továbbképző anyagai : E. Condili, G. Conti A. S. Slutsky
- Decramer, M. & Selroos, O. Asthma and COPD: differences and similarities. International Journal of Clinical Practice 59 (4), 385-398 2005 – 184 irodalmi hivatkozással
- PP AéIT tankönyv
- Protokollok

Definíció AB

- A bronchus szűkület mechanizmusa:
A bronchus fal simaizomzat tónus fokozódása
- Nyálkahártya duzzanat (gyulladásos is)
- Nagymennyiségű, sűrű váladék felszaporodás

Definíció KALB

- Túlnyomóan dohányzás következtében fellépő krónikus betegség
- Az idősebb korra jellemző
- Köhögés köpet termeléssel
- A spirometrián irreverzibilis elváltozások

Formák AB

- **Extrinsic** (exogén allergiás)

Környezeti antigének, IgE közvetített

- **Intrinsic** (endogén, nem allergiás)

Felnőttkori, légúti infekciók szerepe

- **Kevert**

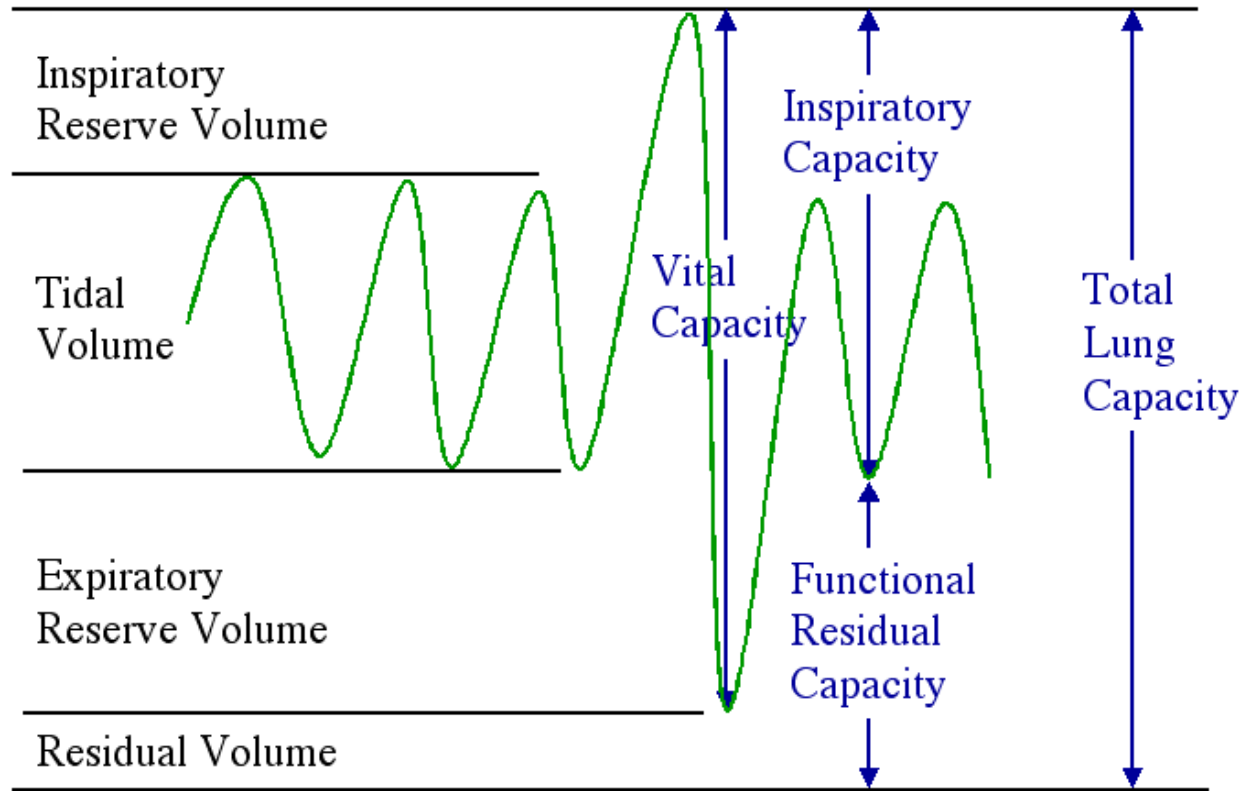
- **Status asthmaticus** –near fatal

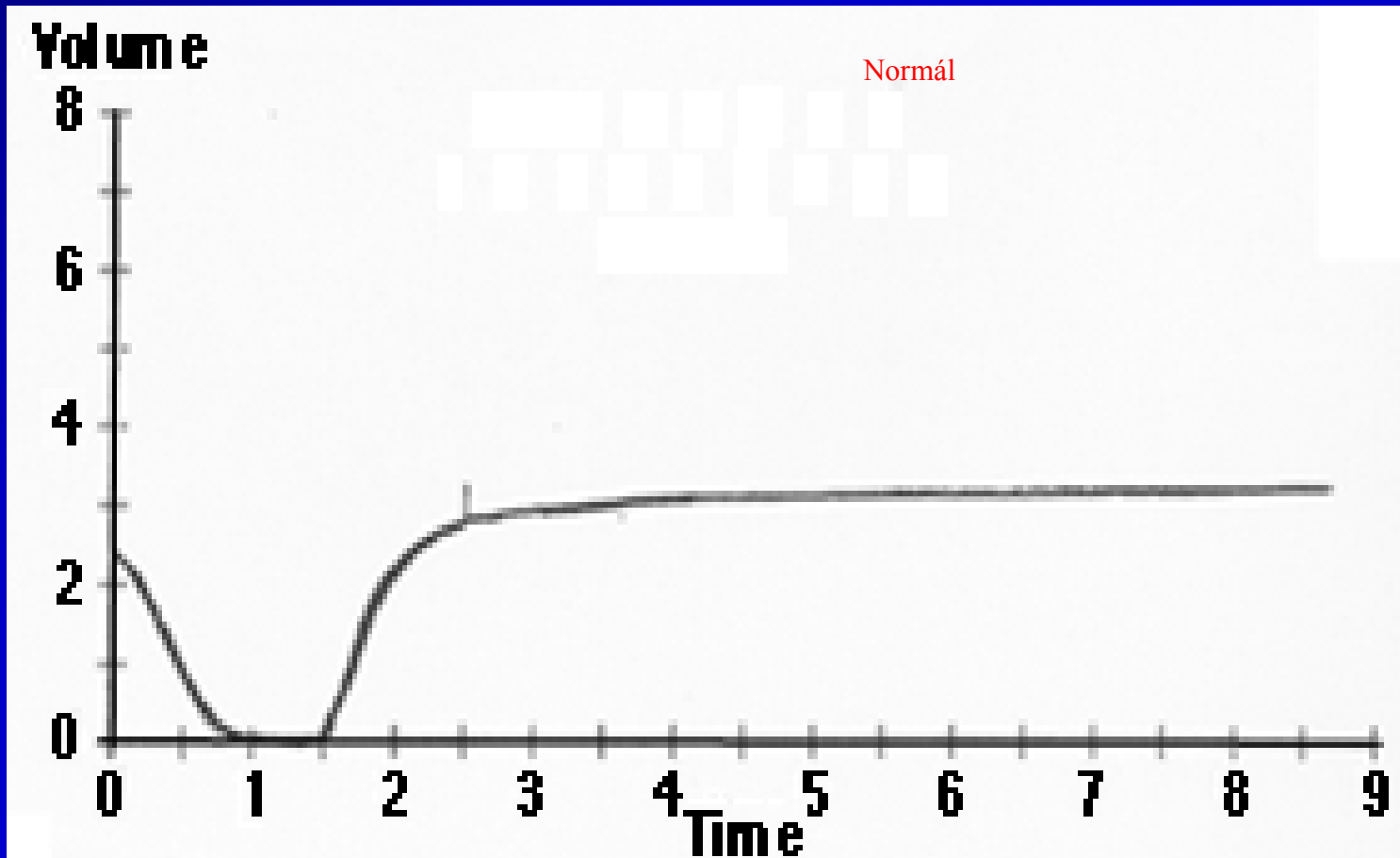
Diagnózis

- Jellemző tünetek megléte
 - légzési nehezítettség, köhögés, köpet, sípolás – bűgás, átfedések! a két betegség tüneteiben
- Objektív mérés
 - spirometria
 - artériás vérgáz

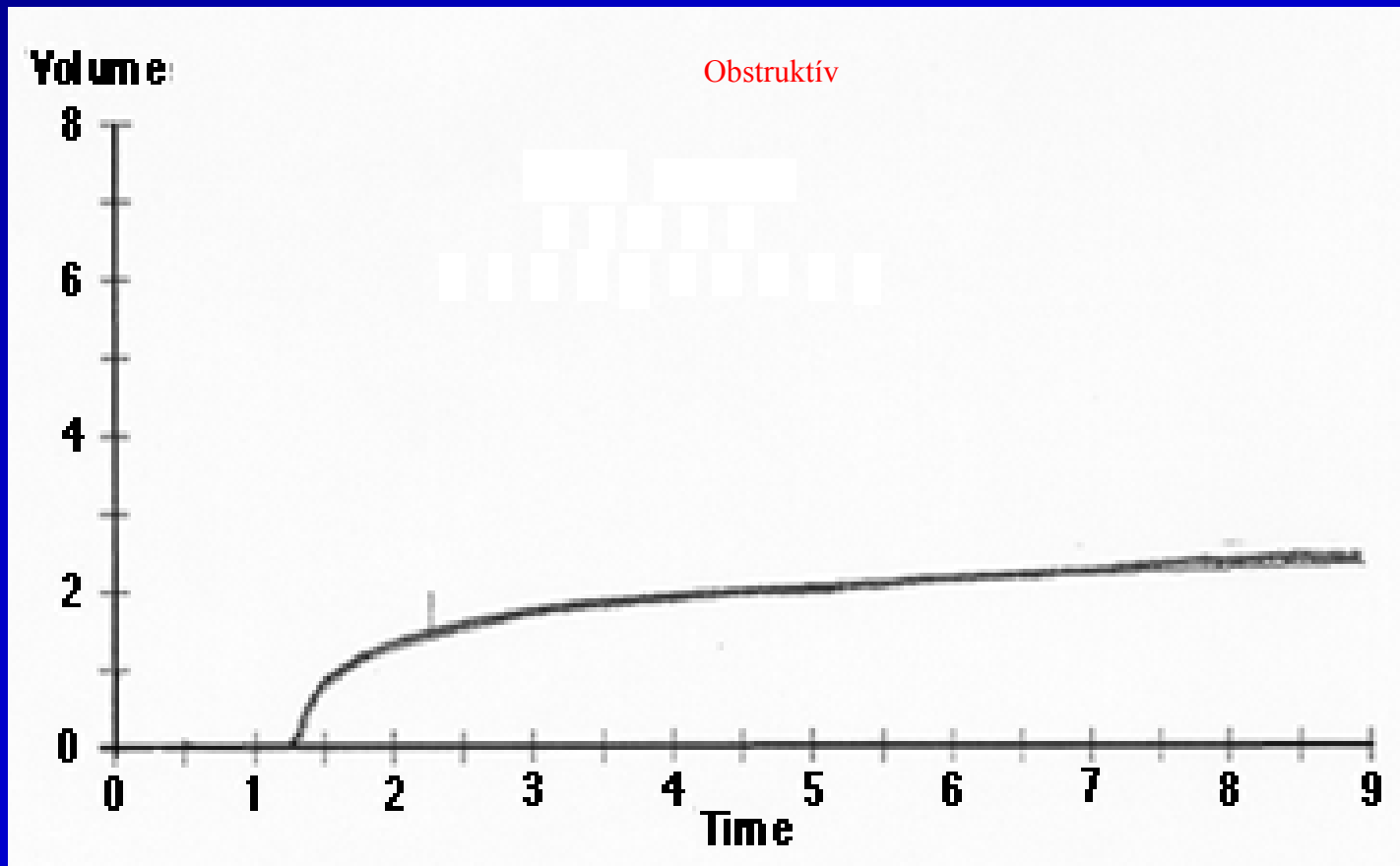
Légzésfunkció

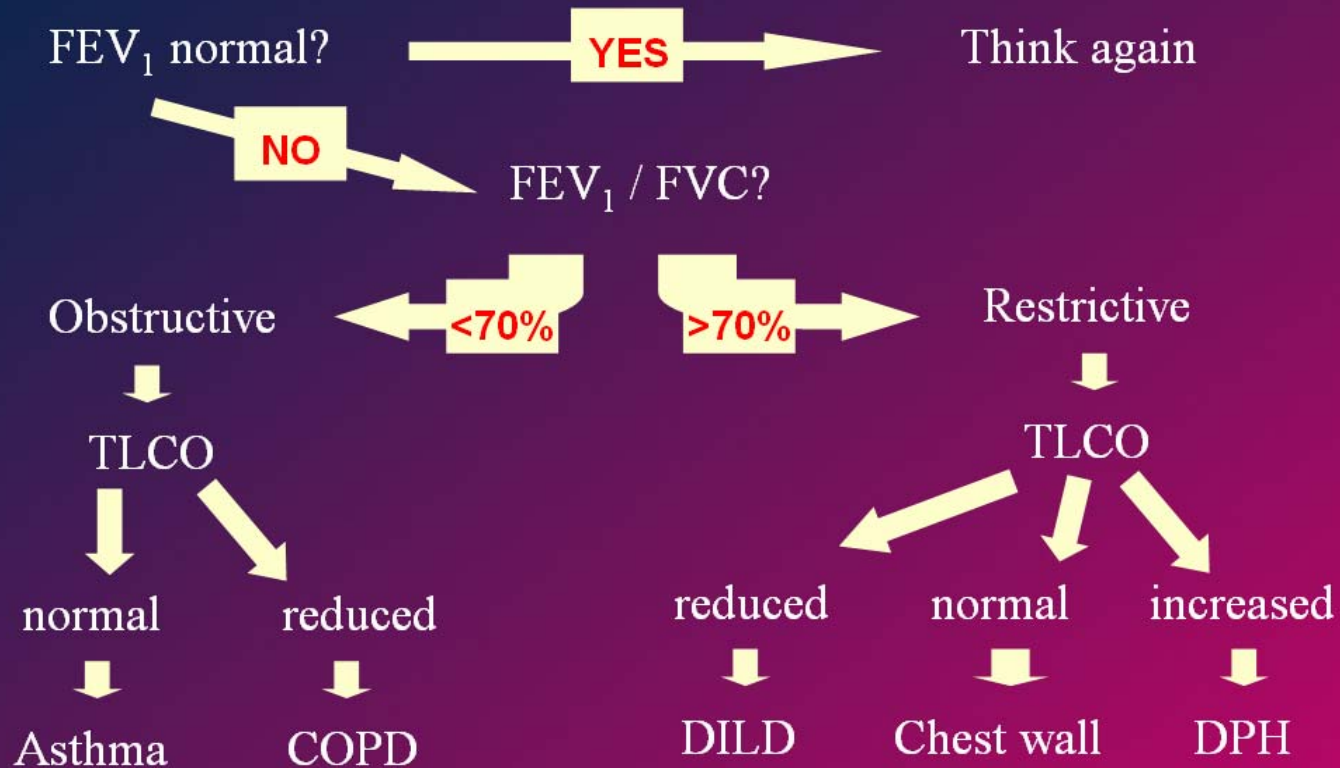
Légzésfunkció

Légzésfunkció

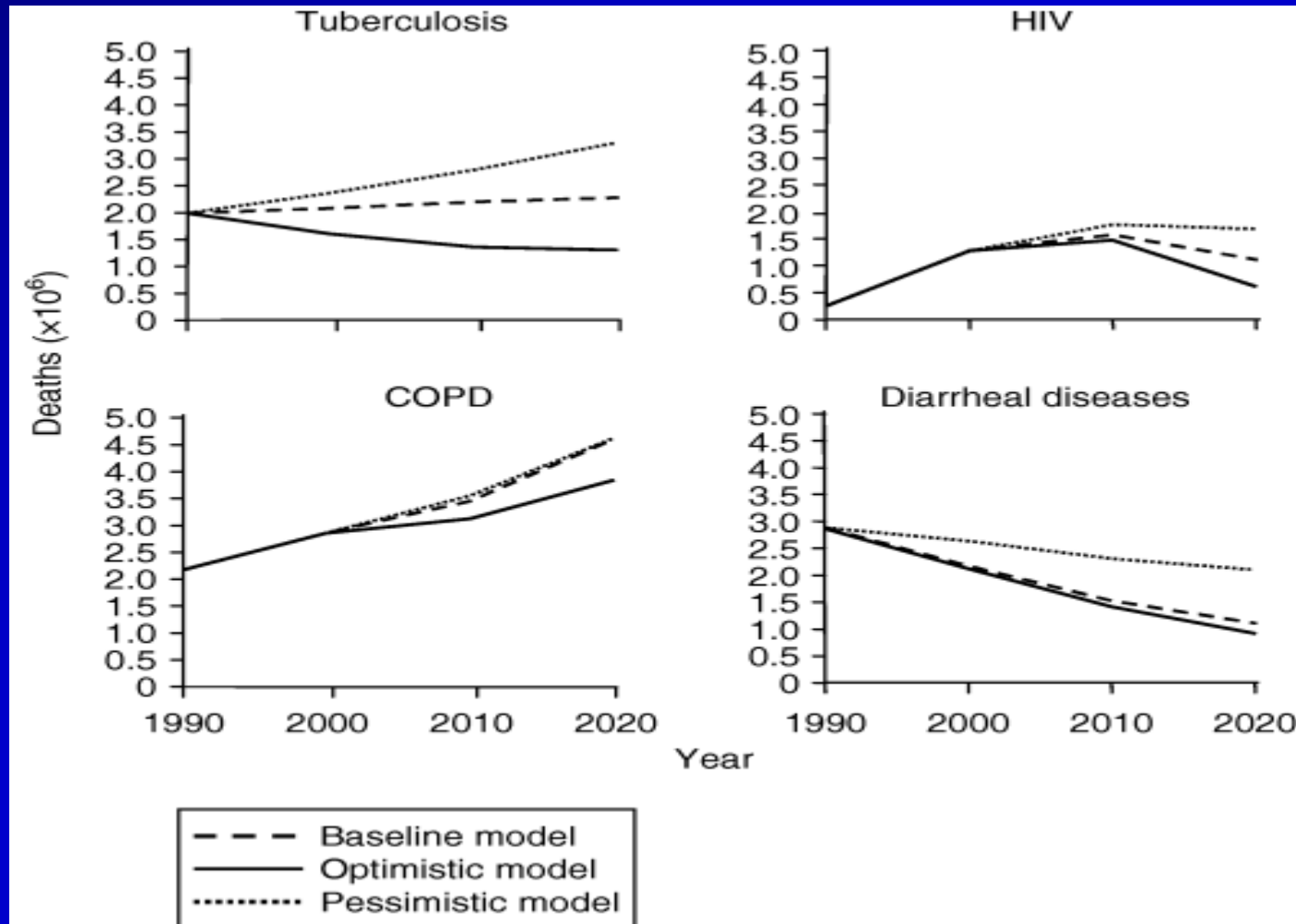

Lung Function Tests

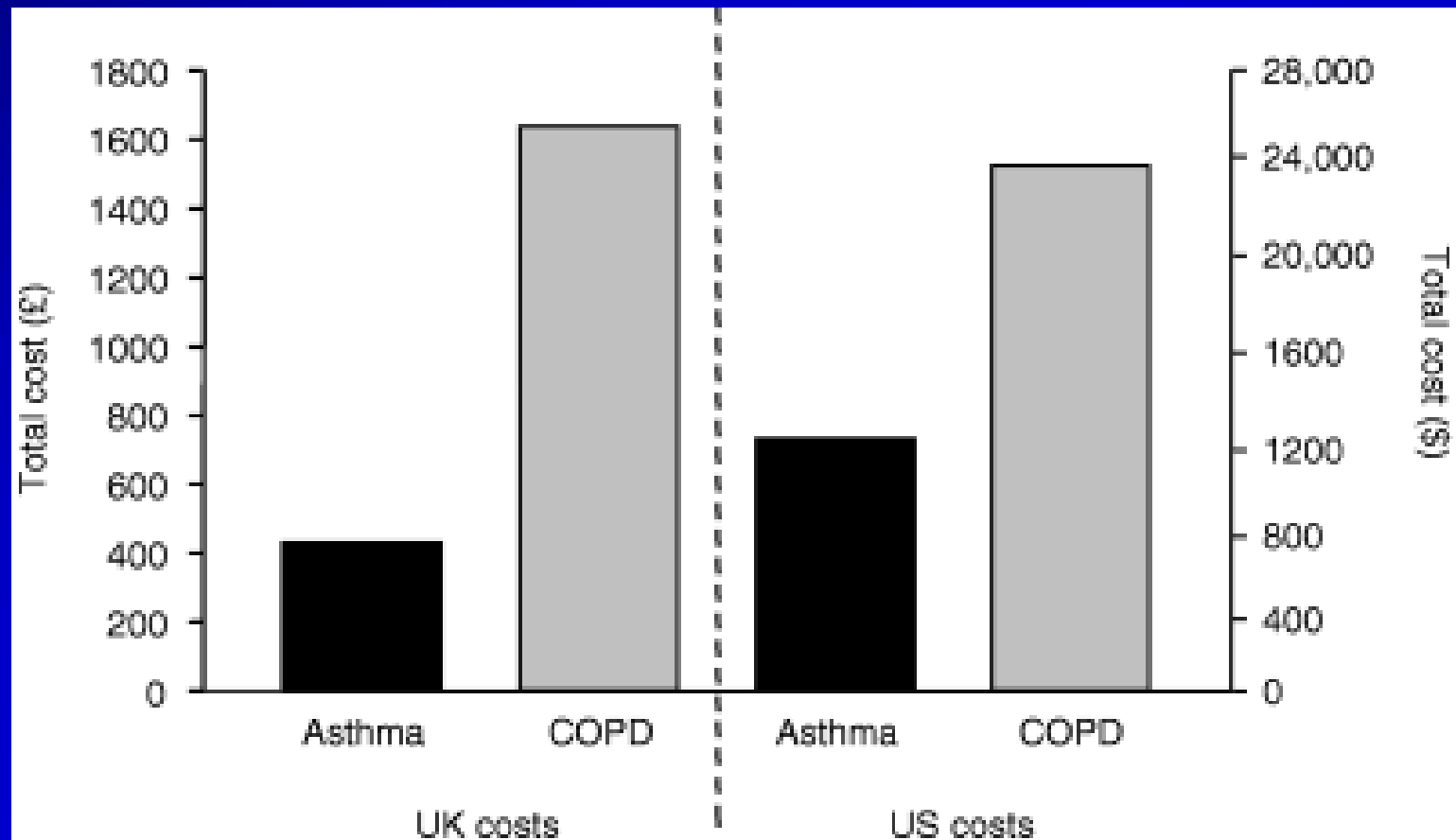

single breath carbon monoxide transfer factor (TLCO)

Projected increase in mortality from 1990 to 2020 for tuberculosis, human immunodeficiency virus (HIV), chronic obstructive pulmonary disease (COPD) and diarrheal diseases in baseline, optimistic and pessimistic scenarios

Total costs per patient of asthma and chronic obstructive pulmonary disease in the UK and USA

Risk factors for asthma and chronic obstructive pulmonary disease

	Asthma		COPD	
Degree of certainty	Environmental factors	Host factors	Environmental factors	Host factors
Established	Allergen exposure	Atopy	Cigarette smoking	α_1 -antitrypsin deficiency
	Occupational sensitisers	Gender	Some occupational exposures	
Good	Respiratory infections	Low birth weight	Air pollution (SO ₂ and particles)	Low birth weight
	Drugs and food additives		Poverty, socioeconomic status low	Bronchial hyperresponsiveness
			Alcohol	Family history
			Environmental tobacco smoke in childhood	
Putative	Smoking		Other occupational exposures	Genetic predisposition
	Air pollution		Adenovirus infection	Blood group A
	Diet		Dietary deficiency of vitamin C	IgA nonsecretor

COPD, chronic obstructive pulmonary disease; SO₂, sulphur dioxide; IgA, immunoglobulin A.

Airway remodelling and inflammatory cell changes in asthma and chronic obstructive pulmonary disease

Feature	Asthma	Chronic obstructive pulmonary disease
Airway remodelling		
Epithelium	Fragile	Metaplastic
Reticular basement membrane	Thickened	Not thickened
<i>Fibrosis</i>	Unlikely	Present
Vessels	Angiogenesis	Likely angiogenesis
Bronchial smooth muscle	Increased in large airway	Increased in small airway
Glands	Hypertrophy	Hypertrophy
Emphysema	No	Yes
Inflammatory cells		
CD4/CD8 ⁺ ratio	3 : 1	1 : 2
Neutrophils*	1.5	2.2
Eosinophils*	93	3.5
Macrophages*	0	8.6
*Values given as fold change in the number of cells vs. healthy control subjects.		

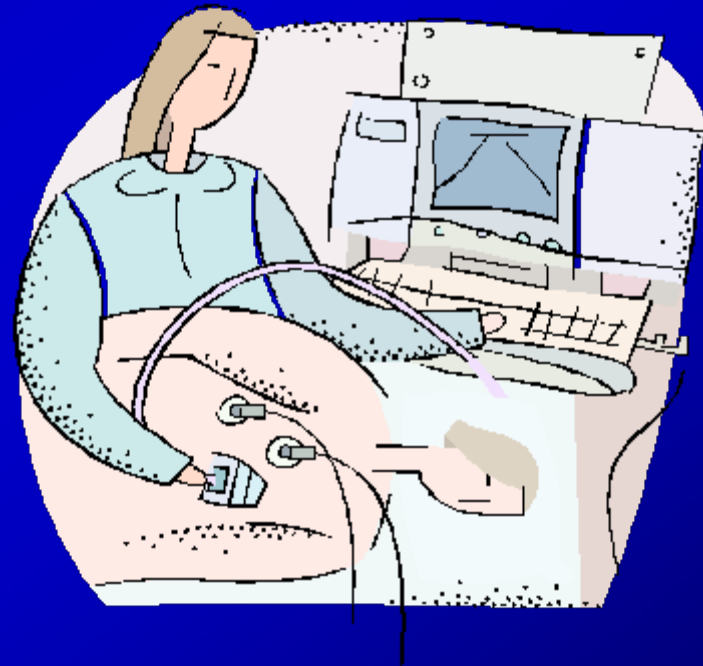
Clinical clues for a differential diagnosis of asthma and chronic obstructive pulmonary disease

Clinical consideration	Asthma	COPD	Potential overlap
Risk factors	Family history of asthma	Current or past smoking	Asthmatics who smoke run risk of developing coexistent COPD
	Allergy		
Patient age	Younger age	Older age	Asthma is underrecognised in the elderly and often misdiagnosed as COPD in these patients
Symptoms	Wheeze	Cough with sputum production	Comorbid conditions such as respiratory infections can cause atypical symptom presentation
	Variability of symptoms		
Spirometry	Reversible	Non-reversible	Some loss of reversibility may be seen over time in asthma
COPD, chronic obstructive pulmonary disease.			

Aneszteziológiai feladatok

Alapvető a perioperatív
medicina
szemléletének
érvényesítése

Ha itt hibázunk, az
intenzív osztályon köt
ki a beteg

Preoperatív kockázat kezelése I

- Az ismert AB állapotú beteg optimális állapotban, optimális időben bocsátandó elektív műtétre (Aamb kiemelt szerepű)
- Több a teendő, mint átlagos esetben
- A betegség súlyossági gradiensének pontos felmérése

Preoperatív kockázat kezelése II

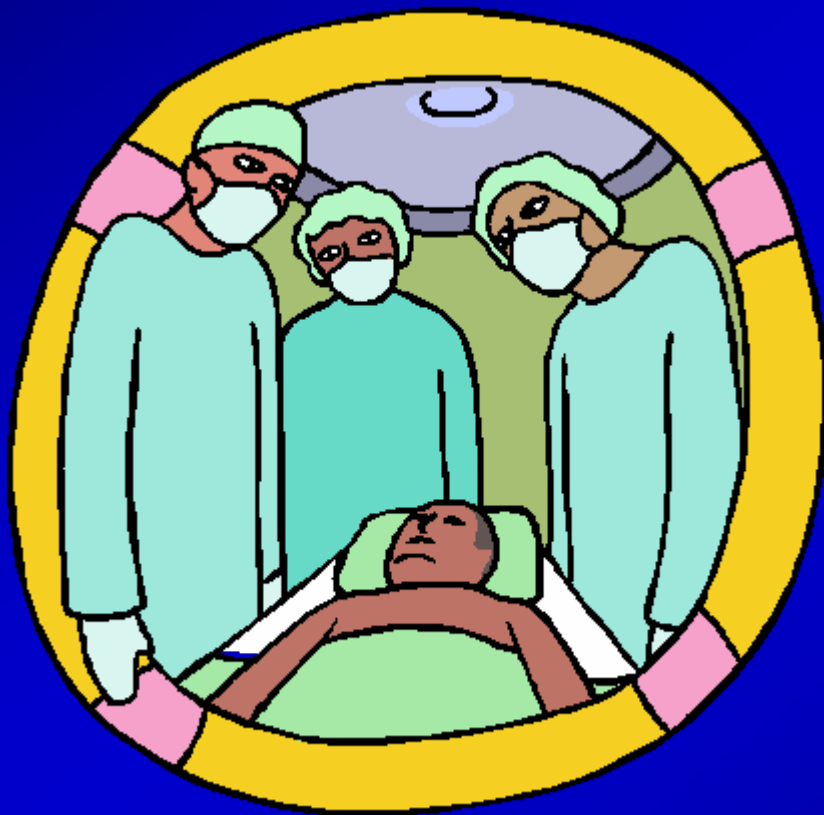
- Mellkas rtg
- Légzésfunkció
- Vérgáz
- Műtét előtt a jellemző tünetek eliminálása, vagy csökkentése – gyógyszerelés
- Dohányzási tilalom (!)
- Gyógytornász bevonása

Preoperatív kockázat kezelése III

- Korrekt felvilágosítás, beleegyező nyilatkozat, rizikó feltárás
- Részletes előkészítési terv
- Speciális esetek: **tüdőműtét + AB**

Intraoperatív feladatok

- Megfelelő módszer: **regionális** anesztézia a választandó – amennyiben a műtét típusa megengedi
- Általános és regionális anesztézia **kombinálása**
- **LMA**: spontán légzés, testfelszín, végtagok, idő < 2 óra, AB **stádiuma**
- Szakorvos (felügyelet)

Intraoperatív események vezetése I

- Speciális premedikáció, amennyiben szükséges (β_2 agonista spray)
- NSAID, aszpirin, allergizáló szerek kerülendők
- Antibiotikum profilaxis (?) nem javallt

Intraoperatív események vezetése II

- Indukcióra alkalmas szerek kiválasztása – **propofol**, ketamin (új/régi vita)
- Volatilis anesztetikum: bronchodilatátor
- Relaxáns atracurium, tubocurare(?)
kerülendő
- Gondos monitorozás, lélegeztetés alacsony RR – lassú kilégzéshez időt biztosít

Intraoperatív események vezetése III

- Ébredés vezetése megbízható paraméterek mellett:
 - TOF 90%
 - „szuper normális” vérgáz értékek veszélyesek
 - stabil keringési állapot biztosítása
- PACU / ICU legkisebb instabilitás esetén is

Posztoperatív teendők I

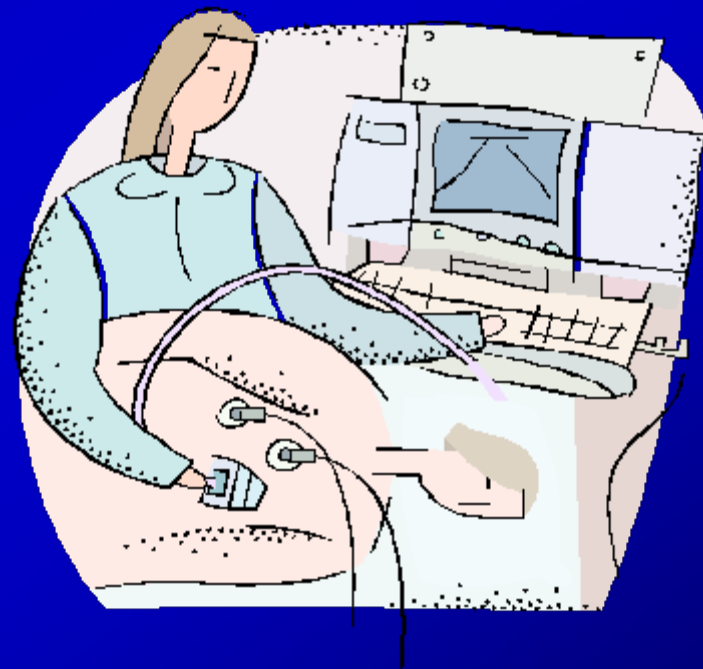
- Megfelelő fájdalomcsillapítás alapvető (kombináció)
- Vérgáz monitorozás
- Párásított oxigén (O₂ terápia!!!)
- Megfelelő hidráltság fenntartása
- Az AB súlyosságának megfelelő, preoperatív terápia folytatása

Posztoperatív teendők II

- Nagy az esély a posztoperatív pneumóniára
– antibiotikus kezelés (?)
- Lélegeztetés igénye rossz prognosztikai jel,
de ha szükséges...
- Intenzív osztályos felvétel nem a műtét
típusához, hanem az állapothoz igazítandó

Intenzív feladatok

- AB near fatal
- AB OMSZ rohamkocsi
- AB poszoperatív

AB – Státus kezelése

- Gyógyszerelés
O₂, bronchodilatátor, szteroid
- Szupportív
lélegeztetés
- Adjuváns
BAL, antibiotikum, mukolitikum, a
beteg egyéb gyógyszerei

AB - Gyógyszerek

- Oxigén
- Béta 2 agonista (pl. Salbutamol – puff, iv perfusor)
- Szteroidok (pl. Mprednisolon)
- Aminophyllin (retard szedése? – vérszint)
- Folyadékbevitel – infúzió, „nedves oldal” 4-6 1/24

AB lélegeztetés

Indikációi:

- Kerülendő!! de
- Kifáradás
- Zavart, agitált beteg, kóma
- PaCO₂ növekedése
- Hipoxia
- Tachycardia, szívelégtelenség

AB Lélegeztetés

Near fatal:

- Gyakori intenzív ellátás az anamnézisben
- Tüdőfunkció értékeinek széles változásai (csúcsáramlás 40% kevesebb a becsültnél)
- Spray visszaélés (fiatal, intelligens beteg)
- Cianózis, bradikardia, „csendes” hallgatózási lelet

AB Lélegeztetés

Módszerek:

- Dipriván szerepe, relaxálás(?)
- Intelligens gép – nyomás/térfogat vezérelt módok (kezdetben térfogat)
- Kis TV (5-8 ml/kg), alacsony frekvencia, nagy belégzési áramlás, auto PEEP van rohamban !
- Leszoktatás – látványos gyors javulás – rövid lehetséges

AB Adjuváns

- BAL
- Mukolitikumok
- Antibiotikum – ha a kiváltó ok indokolja (bronchitis, pneumonia)
- Digitalizálás - szívelégtelenségben

KALB / AEKALB kezelése

- Tüneti
 - O₂, bronchodilatátor
- Szupportív
 - NIPPV IPPV lélegeztetés
- Kiegészítő
 - antibiotikum ,antikoagulálás, a beteg egyéb gyógyszerei

KALB

- Dohányzás akut abbahagyása
- Bronchodilatátor: FEV1 mérése nebulizátor előtt / után
- Steroid ? EBM
- Influenza vaccináció
- LTOT több mint 15 napig, effektívebb a nappali alkalmazás

AEKALB I

- Az etiológia nem ismert
- „Major health economic problem”
- „Shameful lack of evidence”
- A legtöbb kezelés nem bizonyított EBM mínusz
- Klinikai jellemzők: több nehézlégzés, több köpet (purulens), erősebb obstrukció

AEKALB II

- Kezelés otthon / kórházban: nem hazai alternatívák
- Bronchodilatátorok: β_2 agonista, atrovent, aminophyllin
- Oxigén: hipoxia és acidózis halálos, SaO_2 85% felett, ha a pH nem mozdul lélegeztetés

Kezelés

SÚLYOSSÁG	BROCHODILATÁTOR	EGYÉB
Enyhe	rövid hatású β 2 agonista vagy anticholinerg	
Közepes	rövid hatású β 2 agonista és/vagy anticholinerg	Steroid próba: (30 mg prednisolon) <u>Pozitív</u> - >200 ml + 15% FEV1 növekedés <u>Kétséges</u>: >500 ml ? asztma
Súlyos	rövid hatású β 2 agonista és anticholinerg	Egyéb gyógyszerelés: hosszú hatású β 2 agonista, xanthinok

AEKALB III

- Respirációs acidózis perzisztál: gépi lélegeztetés
- NIV
 - csutorás / maszkos IPPV Hayek oszcillátor
- Intubáció és IV nagy kockázat!
 - ha az antibiotikum „nem érik be” és elhúzódik, nehéz a leszoktatás

NIV

- Nem invazív, nincs intubáció – gyógyszerelésével
- Kezdése abbahagyása egyszerű
- A beteg ehet, beszélhet, közreműködhet
- Kórházi tartózkodás ideje csökken
- Túlélés nő
- Csökken a lélegeztetőgép pneumónia

EBM

- KALB gyakoriság: 1000-4000 100 000 lakosra
32 Medline keresés metaanalízise
- KALB – steroid terápia (inhaláció)
9 randomizált, placebo kontrollált tanulmány
exacerbáció csökken, halálozás nem csökken szignifikánsan, mellékhatás: candidiazis
nem lezárt

Tüdő embólia

- Az osztályainkon alakul ki (ritka)
- Kapjuk a beteget (gyakran)
 - Sokszor reanimáció után
 - Súlyos állapotban diagnózis nélkül
- Formái
 - Mikroembolizáció
 - Közép nagy ág
 - Főverőér

Tüdő embólia

- Tünetei
 - Hirtelen mellkasi fájdalom
 - Fulladás érzés
 - Vérköpés
- Nagy ág elzáródás
 - Eszméletvesztés
 - Klinikai halál

Tüdő embólia

A tromboembólia forrása

- Alsó végtag
- Kismencede

Egyéb anyagok: zsír, amnion folyadék, levegő

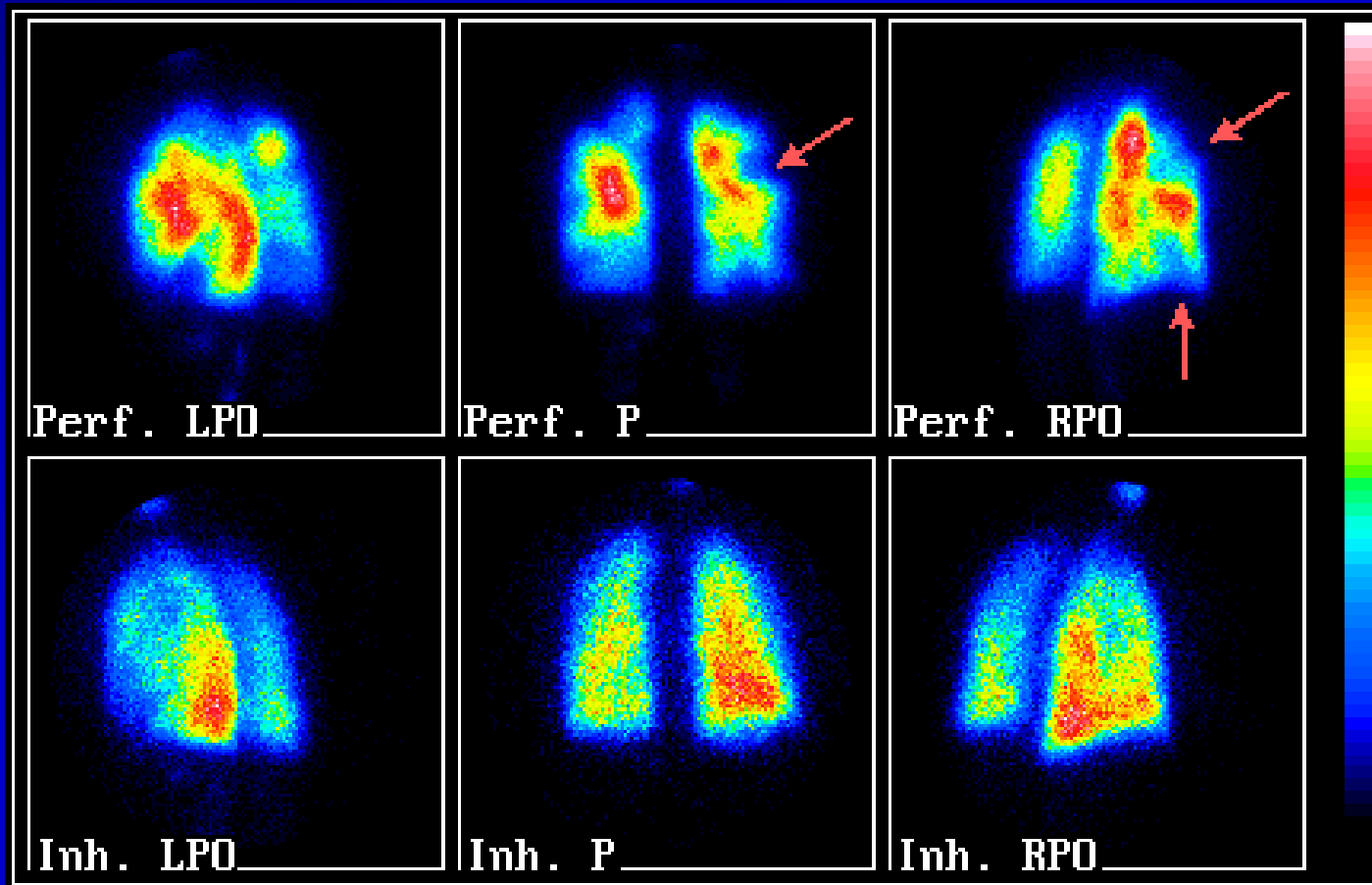
Életkor - testhelyzet

- Fiatal korban is – pl. traumatológiai esetek
- Minden kor ágynyugalomban
- Speciális esetek (otthon sp. szülés esetünk)

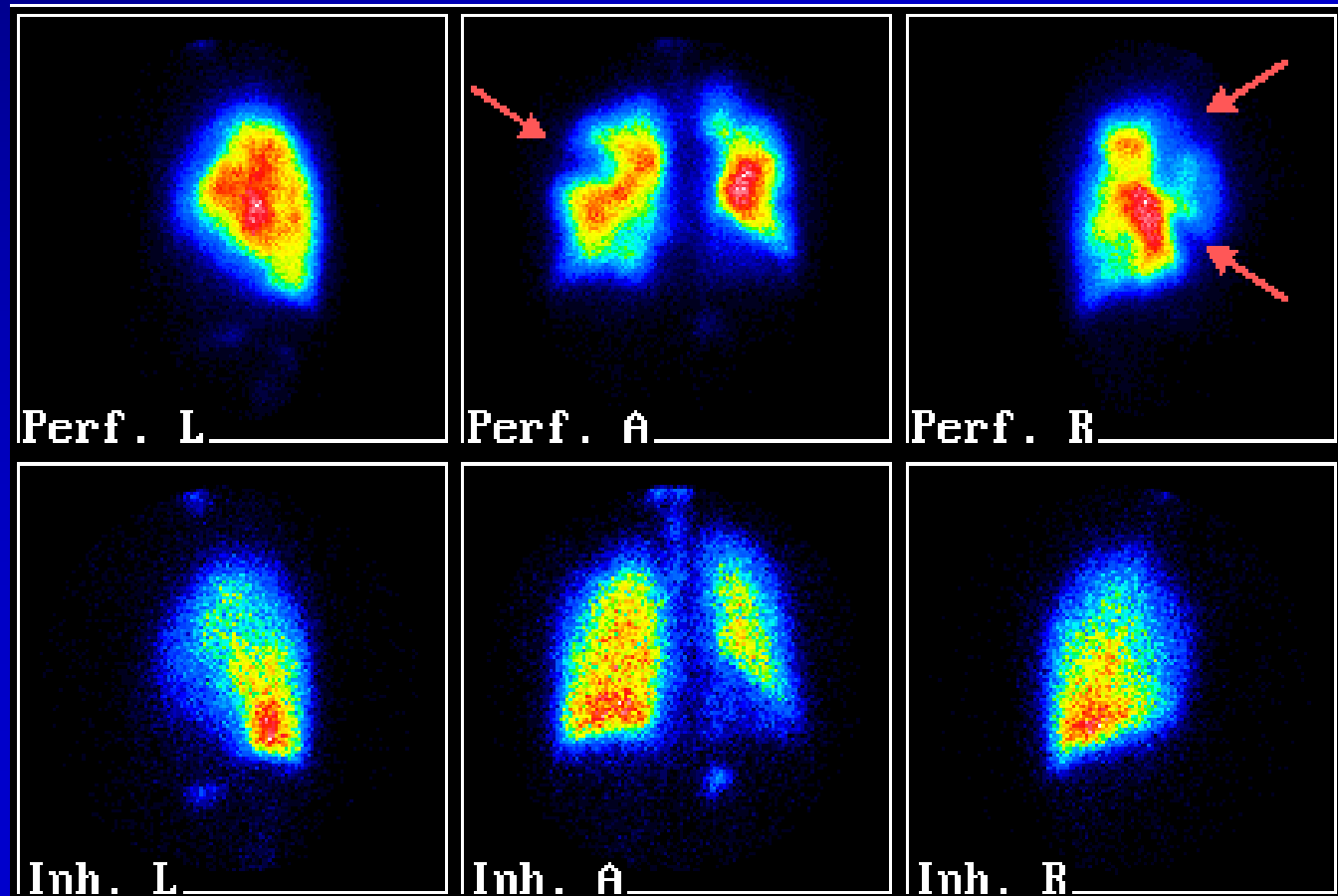
Tüdő embólia - diagnosztika

- Klinikai állapot
- Vérgáz, EKG
- Képképző eljárások
 - Mellkas rtg
 - CT
 - Perfúziós tüdőszcintigráfia

Diagnosztika - szcintigráfia

Diagnosztika - szcintigráfia

Tüdő embólia - terápia

- Azonnali teendők: ALS, állapotstabilizáció
- Gyorsdiagnosztika
- Konzervatív gyógyszeres – heparin
- Aktív gyógyszeres – lízis
- Szupportív terápia
 - Lélegeztetés
 - keringéstámogatás

Köszönöm a figyelmet

